

PLA D'ACTIVITATS 2016

CONTINGUT

1. INTRODUCCIÓ	4
2. OBJECTIUS GENERALS.....	5
3. COL·LECCIONS.....	6
4. ARQUITECTURA.....	10
5. EXPOSICIÓ.....	12
6. DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ.....	15
7. SEGURETAT.....	17
8. RECURSOS HUMANS.....	18
9. RECURSOS ECONÒMICS.....	19
10.GESTIÓ I ORGANITZACIÓ.....	21

CRÈDITS

Museu de Menorca

Gener 2016

1. INTRODUCCIÓ

Part del treball que es va realitzar al llarg del 2015 va estar condicionat per la primera fase de les obres, que es van acabar el desembre de 2014, i per la segona fase de les obres, que van començar el setembre de 2015 i està previst que acabin el setembre d'enguany. Em remet a la memòria de 2015, en la qual valoram les tasques realitzades i que ens serveixen per elaborar aquest pla de treball.

Un canvi important, i que s'ha donat arran de la magnitud de les obres, que en un principi es desconeixia ja que aquest fou un projecte elaborat des del Ministeri fa sis anys i que les necessitats han canviat, ha estat el replantejament de la museografia del museu. Aquesta iniciativa, que va prendre la direcció del Museu i, com ja hem dit, a conseqüència de les obres, ha tingut el vistiplau del Consell Insular de Menorca, del Govern balear i del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports. Amb el vistiplau de les tres institucions, doncs, s'ha començat a treballar amb el nou projecte museogràfic. Elaborar un projecte museogràfic comporta, tot i que aquest s'externalitzi, un volum de feina més que considerable, que cal assumir per part de la direcció del Museu i dels responsable de les àrees d'Arqueologia i Art.

Per tant, elaborar el projecte museogràfic serà l'objectiu principal de l'any 2016, sense deixar de banda els que ens vam marcar l'any passat de potenciar les funcions educadores, difusores i socials del Museu. Podríem dir que tot s'inclou en un únic objectiu: apropar el Museu a la societat menorquina.

2. OBJECTIUS GENERALS

- Esdevenir un museu dinàmic i obert a tots els segments de la població.
- Potenciar l'experimentació i el diàleg sobre el patrimoni menorquí.
- Millorar l'experiència museística i oferir una visita més agradable i lúdica.
- Donar una visió del Museu com una entitat lúdica, participativa i propera al ciutadà.
- Donar a conèixer la col·lecció del Museu al públic local i no local.
- Potenciar les xarxes socials i la participació ciutadana.
- Esdevenir un espai educatiu.
- Promoure el coneixement de la història de Menorca entre tots els segments de la població.
- Proporcionar una opció pròxima d'educació no formal i informal al món educatiu.
 - Sensibilitzar la ciutadania envers el valor del patrimoni històric menorquí i promoure el sentiment de pertinença.
- Potenciar l'ús de la biblioteca, sobretot entre el públic estudiant i professionals.
- Potenciar accions per incrementar el públic no local.
- Rendibilitzar el Museu en els seus aspectes didàctics i socials, sense descartar l'econòmic.
- Gestionar el Museu de manera transparent i amb bon govern.
 - Complir la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

3. COL·LECCIONS

La col·lecció del Museu de Menorca està formada per un total, aproximat, de 230.000 objectes. La major part d'aquesta col·lecció prové de les excavacions que s'han realitzat i es realitzen als jaciments a Menorca, fet que ens posiciona en un lloc estratègic en la dinamització de la candidatura de la Menorca Talaiòtica a patrimoni de la humanitat.

Increment de les col·leccions

La col·lecció es veu cada any incrementada, principalment gràcies a les peces trobades en les excavacions a jaciments arqueològics de l'illa. Una altra font d'increment són les donacions i les compres, aquestes últimes no previstes per l'exercici 2016.

Aquest increment constant ha portat a superar la capacitat de càrrega dels magatzems que hi ha a la tercera i a la quarta plantes del Museu.

Documentació

Tot i que per a la documentació de la col·lecció del Museu s'utilitza el DOMUS, aquest programa ofereix moltes més prestacions quant a la gestió del fons que actualment no s'aprofiten.

Per manca de personal no s'han entrat tots els objectes al programa informàtic, fet que no creim possible esmenar mentre no es doti el Museu de més personal.

Investigació

Actualment el Museu, a part de l'investigació del seu fons, participa en els projectes següents:

- Cartes arqueològiques subaquàtiques de Menorca (Amics del Museu de Menorca)
- Excavacions al Poblat de Cornia Nou

Conservació i restauració

El Museu no compta amb cap restaurador/a des del febrer de 2014. Es va desdotar aquesta plaça sense que ningú avisés ni en donés comptes ni cap tipus d'explicació a la directora del Museu o al Consell Insular de Menorca. S'han hagut de fer totes les tasques de trasllat sense la supervisió d'un professional en restauració. En aquest moments hi ha necessitats imperioses quant a gestió de magatzems i conservació del fons.

Un cop acabades les obres, tots els espais expositius i de magatzem quedaran degudament climatitzats. S'han habilitat dos espais amb deshumificadors i climatitzadors per ubicar-hi les obres d'art i els bronzes, materials més susceptibles als canvis ambientals.

Biblioteca

El Museu disposa d'una biblioteca amb un volum d'aproximadament 15.000 llibres, de temàtica històrica i arqueològica principalment. Per altra banda, també disposa de manuscrits procedents de la Col·lecció Vives Escudero i de la Col·lecció Serra Belabre.

El passat 23 d'abril de 2015 es va obrir al públic un matí a la setmana, servei que es va tancar un cop començades les obres el setembre de 2015.

La biblioteca es un dels espais que s'han vist afectats per les obres, ja que s'ha de buidar per poder fer el fals sostre, fet que condiciona les accions que s'hi hagin de dur a terme.

Accions 2016

- Redistribuir la biblioteca. Un cop acabades les obres, amb l'objectiu de posar a l'abast del públic tots els volums, es farà una redistribució del mobiliari i dels espais que ocupava la biblioteca abans de les obres. Caldrà fer una petita inversió en més mobiliari.
- Ampliació de l'horari d'obertura de la biblioteca i consulta dels investigadors:
 - Dimarts i dijous de 10.00 a 14.30 h (l'horari es farà vigent un cop acabades les obres, previst per a mitjan setembre.)
- A través de la nova web, es preveu poder consultar el fons de la biblioteca.
- Entre els espais que es dotaran de wifi s'inclou el de la biblioteca, per oferir així un millor servei.
- Els manuscrits i l'arxiu de les col·leccions Vives i Serra Belabre s'emmagatzemaran a la nova zona freda dels magatzems, on es disposarà de totes les mesures apropiades de climatització i humitat, tot degudament controlat.
- Un cop coberta la plaça de restaurador/a caldrà establir un pla de restauració de peces de la col·lecció, en funció del seu estat de conservació i de les necessitats derivades del nou projecte museològic. Si, un cop acabades les obres de la tercera planta i condicionat el magatzem extern, no s'ha restituit aquest servei caldrà contractar un restaurador a temps parcial. Acabades les obres, a més, serà necessari fer una avaluació de l'estat dels objectes del fons.
- En finalitzar les obres caldrà establir els paràmetres de temperatura i humitat relativa a totes les àrees amb béns culturals i fer-ne el control i el seguiment.
- Condicionar el nou magatzem extern del museu. Caldrà proveir el nou espai amb prestatges i mobiliari adequat i fer el trasllat de les peces. Aquest trasllat estarà condicionat al pressupost del Museu i als recursos humans disponibles. A més, s'ha de fer amb un transport apropiat, amb recursos humans suficients i amb un criteri de restauració i gestió de magatzems apropiat.
- Publicar al nou blog del Museu, a través de la web, els articles i els resultats de les investigacions del seu fons que es duen a terme.
- Condicionar espais adequats per a la consulta dels investigadors externs:
 - Un espai al nou magatzem extern, condicionat per fer-hi la neteja de materials procedents d'excavacions i aïllat de la zona de magatzem, amb

accés independent.

- Un altre espai a la segona planta del Museu, al costat de la zona de restauració.
 - Un tercer espai a la tercera planta, al costat de l'espai de magatzem de les col·leccions.
- Replantejar el procés d'entrades a DOMUS i prioritzar els registres de les peces del fons que encara resten per entrar al sistema informàtic.
- Continuar donant suport a les excavacions de Cornia Nou. Aquest suport es materialitzarà cobrint les despeses d'investigació i catalogació dels materials recollits durant l'excavació.
- Revisar i restaurar, si és necessari, els objectes que formaran part del nou discurs museogràfic.

4. ARQUITECTURA

Obres (estat actual)

Actualment estam immersos en les obres del Museu, que es preveu que durin fins al setembre de 2016.

Estat actual de les obres:

- 11 de desembre: entrega de la recepció i sala 1 de la planta baixa. Les obres en aquets espai s'han retardat perquè s'ha aplicat un protector després de polir el terra. El cost ha anat a càrrec del Museu, ja que no estava previst en el projecte.

- 18 de desembre: s'ha de lliurar la tercera planta del Museu per tal que l'11 de gener comencin les obres en aquesta zona. Del 2 al 18 de desembre el personal del Museu farà les tasques necessàries per complir els terminis. Cal desallotjar algunes zones i protegir tot el material.

- 23 de desembre: l'empresa constructora entregará la planta baixa, la primera planta i la sala de restauració i els despatxos de primera planta. El personal de neteja treballarà en aquestes zones fins l'11 de gener.

- 11 de gener: inici del trasllat de la segona planta a la primera, les sales de restauració, despatxos, sala d'actes i bar. L'objectiu és que el 15 de gener s'inauguri tota la planta baixa. L'espai expositiu de la primera planta tindrà funcions de magatzem, s'hi habilitaran un espai de biblioteca, despatxos i un taller de restauració. Per a aquestes tasques, a part del personal del Museu, es contractarà l'empresa Mudanzas Menorca i la fusteria Febrer.

Magatzem

La tercera planta del Museu, que està destinada a magatzem de la col·lecció, ha sobrepassat la seva capacitat de càrrega en molts dels espais. S'ha superat també la seva capacitat d'emmagatzematge i en aquest moment no es disposa d'espai per a l'entrada de nous materials.

Es va plantejar al Consell Insular la possibilitat d'externalitzar l'espai de magatzem, donat que el Museu no té possibilitats de creixement.

S'ha aprovat amb el Consell el condicionament d'un nou magatzem situat a Milà.

Accions 2016

- Un cop acabades les obres de condicionament del magatzem de Milà caldrà fer un estudi de gestió de l'espai. En aquest projecte caldrà preveure el tipus de material que s'hi emmagatzemarà, els tipus de prestatges i contenidors, el condicionament d'una sala de treball i de consulta per als investigadors, i dotar l'espai d'alarma contraintruisisme i contraincendis.
- Reordenació dels magatzems de la tercera planta. Com ja hem dit, en algunes zones del magatzem s'ha sobrepassat la capacitat de càrrega. Altres espais han de contenir diferents tipus de peces segons el sistema de climatització i humitats que s'instal·lin. Els espais es distribuiran segons els materials i les seves necessitats de conservació.
- Adaptació de la zona de recepció, de la sala didàctica i de la sala d'audiovisual a la normativa d'accessibilitat. Aquests són els únics espais que no estan degudament adaptats.
- Un cop acabades les obres caldrà establir els protocols següents:
 - de manteniment de les instal·lacions de climatització
 - d'emergència i evacuació
- Finalitzades les obres, caldrà també reordenar els espais i buidar les sales d'exposicions del primer pis per instal·lar-hi la nova museografia.

5. EXPOSICIÓ

Un cop revisat el projecte de les obres del Museu, es va veure que seria impossible tornar a muntar l'espai expositiu permanent tal com estava en el seu inici. Això, juntament amb el fet que la museografia, i fins i tot el discurs, havien quedat obsolets, van fer que s'apostés per una reforma integral de l'exposició permanent.

Nou discurs museològic i renovació museogràfica

L'empresa Mediterraneum ha elaborat, per encàrrec de la direcció del Museu, el projecte¹ de la renovació del Museu de Menorca. Els objectius d'aquest projecte són:

- Esdevenir un museu d'història de Menorca, articulant un discurs que parteixi dels primers pobladors fins a l'actualitat.
- Renovar la museografia d'acord amb el nou relat museològic, tot incorporant-hi elements interpretatius que afavoreixin una experiència museística més agradable i lúdica, sense deixar de banda el rigor científic.
- Potenciar la interacció entre el públic
- Incorporar la tecnologia com a recurs per a la interpretació i la interacció, que ha d'ajudar al públic a comprendre millor el discurs.

Ara bé, si volem esdevenir Museu (d'història) de Menorca, això tindrà les conseqüències següents:

- Si el Museu vol mostrar la història de Menorca ho haurà de fer des del punt de vista de continuïtat històrica. Cal, doncs, oferir una visió de llarga durada i intentar explicar els moments més singulars que han contribuït a consolidar la singularitat de Menorca, així com les seves connexions amb les societats veïnes en cada moment històric.
- Les col·leccions del Museu han d'ajudar a explicar aquests processos històrics. L'exposició permanent d'un museu d'història, però, és més deutora de la narració que es vol explicar que de la col·lecció de què disposa. Amb tot, els objectes són fonamentals per explicar la història, ja

1 «La renovació del Museu de Menorca». Desembre 2015.

que parlem d'un museu, d'un centre la funció del qual és conservar el patrimoni cultural i treure'n el màxim partit cultural amb polítiques de difusió.

- Els objectes no parlen per si mateixos. La funció d'un museu, i especialment d'un museu d'història, és la intermediació entre la col·lecció i el públic mitjançant el discurs. Per això aquests elements seran fonamentals en el nostre projecte:

Públic, discurs, col·lecció, recursos museogràfics, edifici i territori.

- Els objectes exhumats en excavacions arqueològiques seran fonamentals en el Museu de Menorca en la mesura que constitueixen la materialització de la memòria i del coneixement històric de les societats pretèrites. Són l'exemple material del discurs que volem mostrar, i aquesta és, en essència, la seva funció. En cap cas, però, hem de fer un museu pensat per a arqueòlegs, en què les sèries tipològiques dels fòssils directors per a l'arqueologia hagin de tenir un paper important; en el nostre museu volem que el públic compregui com era Menorca en diferents moments històrics, com vivia la gent i quines eren les seves relacions i la seva interacció amb el medi i amb les societats més properes.

- Les col·leccions constituïdes per obres d'art (pintura, escultura i qualsevol altra manifestació artística) ens han de servir per entendre els mateixos processos, i no per a mostrar els estils o els moviments artístics.

Accions

Durant el procés del projecte museogràfic caldrà escollir les peces que formaran part del nou discurs, idear els elements interactius i didàctics, revisar textos... Tot i que s'ha encarregat el projecte a una empresa externa, la implicació del personal del Museu és bàsica. Bona part del treball de l'últim semestre estarà destinat aquesta tasca.

6. DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ

Accions 2016

- Posada en funcionament de la nova web del Museu (febrer - març de 2016).
- Nous horaris del Museu, amb l'objectiu de donar més cobertura de servei i facilitar la visita:
 - Horari d'hivern (d'octubre a maig)
 - Dimarts: de 10.00 a 18.00 h
 - Dimecres: de 10.00 a 14.00 h
 - Dijous: de 10.00 a 18.00 h
 - Divendres: de 10.00 a 18.00 h
 - Dissabte: de 10.00 a 18.00 h
 - Diumenge: de 10.00 a 18.00 h
 - Horari d'estiu (juny - setembre)
 - De dimarts a dissabte: de 10.00 a 14.00 h i de 18.00 a 20.00 h
 - Diumenge: de 10.00 a 14.00 h
- Incorporació d'un tòtem per als horaris i informació diversa a la façana del Museu, segons el Manual d'identitat del Museu (gener de 2016).
- Accions de dinamització de la pàgina del Facebook.
- Creació d'un compte a Instagram amb l'objectiu d'arribar a un públic diferent de l'usuari de Facebook.
- Reactivar la botiga del museu. Una de les opcions seria externalitzar el servei i potenciar els productes de marxandatge. S'ha passat una proposta al serveis jurídics del Consell i n'esperam la resposta.
- Reactivar el Projecte educatiu del Museu, que per temes d'obres s'ha hagut de deixar aparcad durant el 2015. L'objectiu seria que quan obríssim de nou el Museu poguéssim comptar amb una programació permanent d'activitats adreçades a diversos públics i anar ampliar la oferta. Es començarà a treballar amb els responsables del discurs museològic.
- Establir contacte amb el professorat per treballar plegats les activitats didàctiques destinades al públic escolar. Tot i que el Consell va desestimar aquesta proposta en el Pla d'activitats del 2015, crec que és una idea que hauríem de reprendre.

- Oferir activitats i participació en els esdeveniments o les festes següents: Nadal, Sant Antoni, Carnaval, Setmana Santa, Dia de les Illes Balears, Dia de la Dona, Dia de la Poesia, Dia de la Música Antiga, Sant Jordi, La Nit dels Museus, Dia Internacional dels Museus, Dia Mundial del Joc, Dia de la Música, etc.

- Recreació de la Festa Fundació de Roma, que sabem que se celebrava a la cova dels Jurats, a Calescoves. N'estam elaborant la proposta amb la col·laboració de Borja Corral i l'Associació Fra Roger Gastronomia.

- Programa d'exposicions temporals:

- «L'illa dels talaiots». Del 15 de gener al 29 de maig (producció del Consell Insular de Menorca)

- «Vives Escudero». Del 17 de juny al 6 de novembre (producció pròpia)

- «La Cambra de les Meravelles». Del 17 de novembre al 12 de febrer de 2017 (producció pròpia)

En cada una d'aquestes exposicions s'elaborarà una sèrie d'activitats destinades a diversos tipus de públic.

- Accions per diversificar i ampliar el públic.

- Incorporació al Plan Museos+Socials, del Ministeri de Cultura. Cal estudiar la incorporació del Museu de Menorca en aquest pla, o com a mínim cal fer-nos nostre els objectius que marca per tal d'esdevenir un museu amb un ferm compromís social.

- Potenciar les activitats «La peça del mes» i «El Museu surt del Convent».

7. SEGURETAT

Accions 2016

El Museu no disposa d'un protocol d'emergència, informe obligatori segons la Llei 4/2003, de 26 de març, de museus de les Illes Balears. Un cop acabades les obres, cal redactar doncs el Protocol d'emergències.

8. RECURSOS HUMANS

Els recursos humans del museu són actualment els següents:

- Directora: Carolina Desel
- Administrativa: Paula Villalonga
- Auxiliar administrativa: Cristina Andreu
- Ordenances: Bárbara Gálvez, Gabriel Goñalons, Octavi Pons, Caterina Sintés i Miquel Vázquez
- Restaurador/a: (desdotada)

El Museu de Menorca, és a hores d'ara el museu més mal dotat en recursos humans de les Balears. Es fa difícil i complicat el funcionament ordinari d'un museu en aquestes condicions. Dotar-lo del personal necessari és una demanda constant al Govern de les Illes Balears.

9. RECURSOS ECONÒMICS

La dotació econòmica del Museu és molt baixa, dotació que es veurà minvada per dues raons:

- En no tenir restaurador hem d'externalitzar aquest servei. Per tant haurem de deixar de fer activitats que s'havien realitzat fins ara.
- Un cop funcionin tots els aparells de climatització la factura anual es veurà incrementada i, si no s'incrementa el presupost anual, s'haurà de retallar d'alguna altra partida.

Pressupost 2016

Museu de Menorca

		Pressupost 2015	Pressupost 2016
2120000	Manteniment d'edificis i altres	3.600,00 €	7.000,00 €
2130000	Manteniment i reparació d'instal·lacions i maquinària	4.000,00 €	4.000,00 €
2150000	Reparació de mobiliari i estris	3.600,00 €	600,00 €
2160000	Reparació i manteniment d'equips informàtics	1.000,00 €	1.000,00 €
2200000	Material d'oficina	200,00 €	200,00 €
2200100	Subscripcions i publicacions	1.500,00 €	1.000,00 €
2210000	Subministrament energia elèctrica	17.000,00 €	17.000,00 €
2210100	Subministrament aigua	600,00 €	600,00 €
2219900	Altres subministraments	2.000,00 €	2.000,00 €
2220000	Comunicacions	0,00 €	0,00 €
2240000	Assegurances		2.000,00 €
2260100	Despeses de protocol	200,00 €	1.500,00 €
2260200	Difusió i campanyes de divulgació	10.873,05 €	9.970,55 €
2260612	Tallers i exposicions	14.000,00 €	30.000,00 €
2269902	Despeses diverses	100,00 €	2.000,00 €
2270000	Prestació de serveis: neteja	38.367,45 €	38.367,45 €
2270100	Prestació de serveis: vigilància	38.374,50 €	31.077,00 €
2270600	Estudis i treballs tècnics	23.000,00 €	25.000,00 €
230200	Dietes	1.230,00 €	1.500,00 €
CAPÍTOL 2. Compra de béns i serveis		158.415,00 €	174.815,00 €
6080100	Adquisició de béns mobles d'interès històric, artístic i cultural	4.000,00 €	10.000,00 €
6180000	Restauració de patrimoni artístic i cultural	5.000,00 €	3.000,00 €
6252000	Compra de mobiliari i estris	6.000,00 €	4.000,00 €
6260800			
62930000			
6406000	Inversions de caràcter immaterial	25.000,00 €	9.000,00 €
CAPÍTOL 6. Inversions reals		42.400,00 €	26.000,00 €
Total programa 3330		200.815,00 €	200.815,00 €

10. GESTIÓ I ORGANITZACIÓ

Objectius

- Gestionar el Museu de manera transparent i amb bon govern.
- Complir la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Accions 2016

- Activar la gestió comercial:
 - Explotació del bar en règim de concessió administrativa. Estam pendants de l'estudi, per part dels serveis tècnics del Consell, de si es possible l'accés independent des de l'exterior, a través de les escales actuals.
 - Reorientació de l'explotació de la botiga. Estam pendants que els serveis jurídics del Consell ens donin una resposta a la proposta presentada.
- Posar a l'abast de la població les memòries econòmiques i d'activitats del Museu. Aquestes es publicaran a la web del Museu.
- Elaboració del Pla Director del Museu, com estableix la Llei 4/2003, de 26 de març, de museus de les Illes Balears. La situació en què es troba el Museu actualment és adequada fer un plantejament integral del Pla director. Començam una nova etapa i cal replantejar-nos el camí que ha de seguir la nostra institució.
- És difícil optimitzar recursos humans i econòmics més del que ja ho feim. Com hem explicat, la dotació de recursos humans és senzillament insuficient.